

AKADEMIN FÖR HÄLSA OCH ARBETSLIV
Avdelningen för socialt arbete och kriminologi

Tolkens prestation – en oviss destination?

En kvalitativ studie om förhållningsledares upplevda
rättssäkerhet i att använda tolk vid polisförhör

Sofie Vestling och Rebecka Jansson

2019

Examensarbete, Grundnivå (kandidatexamen), 15 hp
Kriminologi
Kandidatprogram i utredningskriminologi

Handledare: Amir Rostami
Examinator: Sofia Wikman

Förord

Vi vill rikta ett ödmjukt tack till vår kontaktperson inom Polismyndigheten samt till de intervjupersoner som delat med sig av sina upplevelser. Utan er hjälp hade denna studie inte varit genomförbar. Vi vill också tacka vår handledare Amir Rostami för god vägledning under arbetets gång.

Vi ansvarar gemensamt för innehållet i denna studie.

Sofie Vestling och Rebecka Jansson.

The interpreter's performance – an uncertain destination?

A qualitative study of interrogators experienced legal certainty in using interpreter at police interrogations

Abstract

The purpose of this study was to examine whether interrogators within the various police departments experienced legal certainty in using interpreter at interrogation. The material for the study was collected through six qualitative, semi-structured interviews with interrogators who had experience in interrogation where interpreter participated. The result was presented through a qualitative content analysis. Previous research within the current subject, communication theory and Merton's theory of strain formed the basis for the analysis of the interview material. The results showed that the experiences of the interviewees were that legal certainty is affected by police interrogations where an interpreter participates. Furthermore, we could deduce this into five different aspects. These were thematised to the *interpreter's role* in the interrogation context, *the interpreter's way of attending*, *the interpretation of the interpreter*, *the lack of communication*, and *the background of the interpreter*.

Keyword: *interpretation, translator, communication, police*

Sammanfattning

Studiens syfte var att undersöka hur förhørsledare inom Polisens olika avdelningar upplevde rättssäkerheten i att använda sig av tolk vid förhör. Materialet till studien insamlades genom sex kvalitativa, semistrukturerade intervjuer med förhørsledare som hade erfarenhet av förhör där tolk medverkat. Resultatet framställdes genom en kvalitativ innehållsanalys. Tidigare forskning inom det aktuella ämnet, kommunikationsteorin samt Mertons teori om strain låg till grund för analysen av intervjumaterialet. Resultatet visade att intervjupersonernas upplevelser var att rättssäkerheten påverkas vid polisförhör där tolk medverkar. Vidare kunde vi härleda detta till fem olika aspekter. Dessa tematiserades till *tolkens roll i förhörsammanhanget*, *tolkens sätt att närvara*, *tolkens auktorisation*, *kommunikationsbrister* samt *tolkens bakgrund*.

Nyckelord: *tolkning, översättare, kommunikation, polis*

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1 Syfte och frågeställningar.....	2
1.2 Centrala begrepp	2
1.3 Disposition	3
2. Tidigare forskning	3
2.1 Teknikens påverkan i rättssalen	5
2.2 Kritiserad förhörsteknik	6
2.3 Viktigt använda auktoriserad tolk	8
2.4 Precision i översättning	8
2.5 Myndighetsrapporter	9
3. Teoretiskt perspektiv	10
3.1 Kommunikationsteori.....	10
3.2 Mertons teori om strain	12
4. Metod	12
4.1 Tillvägagångssätt.....	13
4.1.1 Urval.....	13
4.1.2 Intervjusituationen.....	14
4.1.3 Analysmetod och databearbetning	15
4.2 Reflektioner över metoden och resultat	16
4.2.1 Validitet	16
4.2.2 Reliabilitet	17
4.2.3 Generaliserbarhet	17
4.2.4 Övriga reflektioner	18
4.3 Etiska ställningstaganden	18
5. Resultat och analys.....	19
5.1 Tolksituationen.....	19
5.2 Effekter på rättssäkerheten	20
5.2.1 Tolkens roll	22
5.2.2 Tolkens sätt att närvara	23
5.2.3 Tolkens auktorisation	24
5.2.4 Kommunikationsbrister	25
5.2.5 Tolkens bakgrund.....	26
5.3 Övriga reflektioner	27
6. Diskussion	28
6.1 Resultat kopplat till frågeställningar	29
6.2 Resultat kopplat till teori och tidigare forskning.....	30
6.3 Förslag till fortsatt forskning.....	34
Referensförteckning	35
Bilaga I	39

1. Inledning

Mänskliga rättigheter är fundamentet som medborgarna strävar att leva efter. De mänskliga rättigheterna är universella och gäller lika för alla och envar (Regeringskansliet, u.å). Inför det stundande examensarbetet började vi fundera över en relevant koppling mellan de mänskliga rättigheterna och det kriminologiska kunskapsfältet. En av byggstenarna inom mänskliga rättigheter är de medborgerliga och politiska rättigheterna vilka bland annat innefattar rätten till en rättvis rättegång (Regeringskansliet, u.å). Med anknytning till detta landade vi i att studien skulle undersöka just *rättssäkerheten*, då det alltså är en del i den grund som de mänskliga rättigheterna utgör. Åklagarmyndigheten (u.å) definierar begreppet rättssäkerhet med att de enskilda medborgarna i ett land har ett skydd för godtyckliga ingrepp från samhället genom lagstiftning. Detta skydd kan yttra sig genom att en individ inte ska kunna dömas eller åtalas för ett brott utan tillräcklig bevisning, att alla individer döms på ett likvärdigt sätt oavsett ursprung eller samhällsställning samt att det alltid ska finnas lagstöd då någon döms för ett brott.

En annan del av bakgrunden till det valda ämnet som undersökts i studien uppkom under perioden då vi genomgick en kurs vid namn "Tillämpad kriminologi med fältstudier". Under hösten 2018 genomförde vi fältstudierna på en av Polismyndighetens utredningssektion. Där valde vi att ställa öppna frågor till anställda inom Polismyndigheten för att undersöka om det fanns något specifikt utmanande område de ville vi skulle undersöka i vår kommande kandidatuppsats. Genast upptäcktes ett intresse kring att undersöka ämnet gällande närvaro av tolk vid förhör. Återkommande respons från de allra flesta tillfrågade var det upplevda dilemmat rörande ämnet. De redogjorde för att svårigheterna med förhör då tolk medverkar kunde tänkas innebära stora komplikationer. Exempel på detta kunde vara att misstänkt kan bli dömd på fel grund eller en målsägande som inte kan förmedla sin utsaga korrekt. Då ett visat intresse och engagemang för en studie rörande detta område vore positiv för de anställdas arbete, i och med att de upplevde tolksituationen utmanande, sågs då även studien kunna leda till utveckling inom området. Detta inspirerade oss till att undersöka studiens valda ämne. Genom att belysa den uttalade utmaningen inom det brottsutredande arbetet kan studiens resultat även tänkas fungera som ett underlag för att eventuellt möjliggöra en mer rättssäker användning av tolk vid polisförhör.

Genom att koppla samman rättssäkerheten med användandet av tolk vid förhör landade vi i den studie som nu genomförts. Kunskapsläget kring det berörda ämnet bedöms som begränsat då vi i sökningen av tidigare forskning fann ytterst lite gällande tolksituationen i polisförhör. Vi anser att ett ökat kunskapsläge om ämnet är av stor betydelse, framförallt med grund i de mänskliga rättigheterna utifrån en demokratisk synvinkel. En av de centrala delarna i demokratin som ligger till grund för vårt samhälle är att alla människor är lika mycket värda och har därmed samma rättigheter (Riksdagsförvaltningen, 2018). Detta innebär också att man har rätt att tänka och tycka vad man vill, samt ha möjlighet till att uttrycka sin åsikt öppet i skrift eller tal. I och med dessa grundtankar är det av stor betydelse att alla individer i vårt land tillgår samma rättigheter och kan föra fram sin egen talan. För att alla medborgare i vårt samhälle ska ha lika förutsättning till ett rättssäkert polisförhör, oavsett behov av tolk eller inte, behöver evidensbaserade tillvägagångssätt nyttjas och kunskapsläget om detta lyftas.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att undersöka hur förhørsledare inom Polisens utredningssektion upplever rättssäkerheten i att använda sig av tolk vid förhör. För att studera detta har följande frågeställningar formulerats:

- Hur upplever förhørsledare användning av tolk vid förhör?
- Påverkas rättssäkerheten i användandet av tolk i förhör och i så fall på vilket sätt?

1.2 Centrala begrepp

I detta avsnitt kommer begrepp som för studien är återkommande att presenteras.

Följande definition av termen rättssäkerhet är den som genomgående använts i studien.

“Någon entydig definition finns inte, men allmänt brukar begreppet betyda att ett land har en lagstiftning och ett system i övrigt som innebär att den enskilda medborgaren har ett skydd för godtyckliga ingrepp från samhället självt, t.ex. att inte åtalas eller dömas utan tillräcklig bevisning, att inte dömas utan att det finns stöd i lag för det och att alla medborgare oavsett samhällsställning eller ursprung bedöms på ett likartat sätt.” (Åklagarmyndigheten, u.å).

I studien återkommer diskussioner kring tolkens auktorisation vilken kategoriserats enligt fyra olika auktorisationer, *annan tolk*, *tolk med grundutbildning*, *auktoriserad tolk* samt *rättstolk*.

De tolkar som beskrivs som *“annan tolk”*, redogör för de tolkar som i stort sett saknar tolkutbildning alternativt någon av kommande tolkutbildningar (Domstolsverket, 2010:4).

Tolk och översättarinstitutet (2008, s. 23) förklarar att *tolk med grundutbildning* studerat antingen vid studieförbund eller folkhögskolor runt om i Sverige, eller studerat fortbildningskurser för redan verksamma tolkar, exempelvis för de som i något annat land arbetat inom yrket. Tolk och översättarinstitutet (2008, s. 25) redogör för vikten av att en tolk inte bara behöver kunna behärska de olika språken utan att denne även behöver vara insatt i kulturella skillnader, erhålla realiakunskaper samt tolkningstekniska såväl som tolkningsetiska färdigheter. För att uppnå ökad kompetens inom tolkyrket finns möjlighet att göra ett yrkesprov, auktorisationsprov, för att bli en så kallad *auktoriserad tolk* (Tolk- & översättarinstitutet, 2008, s. 26). Provet riktar sig till utbildade och erfarna tolkar och behöver förnyas var femte år. Förtroende för tolken, att denne är en god medborgare och samhällsmedlem, behöver ligga till grund för att ett genomförande av auktorisationsprovet ska vara aktuellt (Tolk- & översättarinstitutet, 2008, s. 27). De tolkar som klarat av processen mot en auktorisation, ses som lämpade för yrket och visar i och med det upp ett bevis på pålitliga kunskaper och färdigheter (Tolk- & översättarinstitutet, 2008, s. 26). För de auktoriserade tolkarna finns ytterligare utvecklingsmöjligheter inom yrket och en möjlighet till att bli en så kallad *rättstolk* (Tolk- & översättarinstitutet, 2008, s. 29–30). För detta krävs då, utöver en auktorisation, att tolken ifråga har särskilda kunskaper inom ämnet juridik.

1.3 Disposition

Studien inleds med en introduktion till varför vi valde att undersöka detta specifika ämne följt av studiens syfte och frågeställningar. Därefter redogörs för centrala begrepp och sedan tidigare forskning inom ämnet. Vidare följer en beskrivning av de två teorier som kommer att användas i analysen; kommunikationsteorin samt Mertons teori om strain. Fortsättningsvis förklarar vi studiens metod i det kommande avsnittet vilket följs av resultatet. Uppsatsen fortsätter med en diskussion om resultatets mest centrala kopplingar till studiens frågeställningar, resultatets bäring i studiens valda teorier och tidigare forskning samt förslag till fortsatt forskning inom området. Avslutningsvis presenteras studiens referenser samt bilaga.

2. Tidigare forskning

I detta avsnitt kommer tidigare forskning som rör studiens ämne att presenteras. Då den tidigare forskningen om rättssäkerhet vid förhör, tolk vid förhör och även polisförhör generellt är begränsad så har vi fått bredda vårt synfält och funnit tidigare forskning som på andra sätt

ändå är av relevans för studien. Studierna kommer att tematiskt presenteras var för sig och varje avsnitt kommer att avslutas med författarnas egen motivering till varför respektive studie är av relevans för uppsatsen. Vidare har vi också valt att inkludera två myndighetsrapporter som har tillämplighet i sammanhanget. En rapport är utgiven av Brå, Brottsförebyggande rådet, och en annan av Domstolsverket. De båda rapporterna omfattar situationer där tolkningens utförande och dess följder är av stor betydelse.

De presenterade artiklarna har samtliga inhämtats från Högskolan i Gävles databas Discovery. För att vara säkra på att artiklarna var granskade och kvalitetssäkrade av andra forskare har "peer review" beaktats för vid sökningen. Sökningen begränsades inte till något specifikt språk eller till något specifikt tidsintervall men vi hade några kriterier som vi eftersträvade vid sökningen. Vi såg gärna att artiklarna skulle vara på svenska eller engelska på grund av att vi skulle kunna läsa dem korrekt utan felöversättningar genom översättningsprogram. Vidare strävade vi efter att artiklarna skulle vara från år 2010 eller nyare för att kontexten skulle vara modern och därför jämförbar med resultatet i denna studie.

Sökorden som har använts för att hitta relevanta artiklar är:

"Förhör" vilket gav 5 träffar där en av dessa artiklar undersökte rättspraktikers inställning till modern ljud- och bildteknik i rättssalen. Denna artikel ansågs relevant för denna studie med anledning av den teknik som kan tänkas användas när tolk medverkar vid polisförhör.

"Interrogation" gav 64,871 träffar där det ansågs omöjligt att gå igenom samtliga. En genomgång påbörjades ändå och den sjunde träffen på första sidan handlade om USA:s hårt kritiserade förhörmetoder där bland annat förhör med tolk också undersökts varpå denna artikel ansågs användbar och valdes ut, ytterligare genomgång av de 64,871 artiklarna gjordes inte. Sökorden *"auktoriserad tolk"* gav två träffar varav en kom att användas i studien med anledning av att publikationens budskap eventuellt kan komma att bli jämförbar med det resultat som framkommer i denna studie. Slutligen genomfördes en sökning med ordet *"översättning"* vilket genererade i 143 resultat. Dessa studiers rubriker lästes igenom tills en vetenskaplig artikel om icke-professionell översättning hittades och valdes ut. Ytterligare sökord som användes men som inte gav några relevanta träffar var *"tolk"*, *interpreter*, *interpretation*, *rättssäkerhet* och *kommunikation*.

Genom en sökning i DiVA, Digitala Vetenskapliga Arkivet lästes en kandidatuppsats i kriminologi igenom. Denna uppsats behandlade en liknande problematik som denna studie,

vilket gjorde att vi kunde nyttja referenser i den uppsatsen. Detta ledde oss till de två myndighetsrapporter som inkluderats i denna studie. Den ena består i en rapport framtagen av Brottsförebyggande Rådet (2008:4) och handlar om huruvida tilltalade och målsägande med utländsk bakgrund med föremål för diskriminering i rättsprocessen och i så fall på vilket sätt. Denna inkluderades i studien för att se om eventuella paralleller till det egna resultatet kunde göras. Den andra rapporten är författad av Domstolsverket (2010:4) på uppdrag av regeringen och syftet är att besvara i vilken utsträckning Sveriges domstolar använder sig av auktoriserade tolkar/ rättstolkare för tolkningsuppdrag. Rapporten ansågs vara av relevans för studien då det både inom Sveriges domstolar och inom Polismyndigheten kan tänkas finnas en frågeställning kring utsträckningen av att använda utbildade tolkar. Detta kan i sin tur tänkas kopplas till huruvida det kan påverka rättssäkerheten eller inte. För att finna relevanta referenser till studien så har vi använt oss av Avesta bibliotek, Borlänge bibliotek, Google samt fått många tips och råd av vår handledare. Vi har även tillämpat tidigare använd kurslitteratur.

2.1 Teknikens påverkan i rättssalen

Landström, Willén och Bylander (2012) har genomfört en kvantitativ studie med syfte att undersöka rättspraktikers (poliser, nämndemän, åklagare och erfarna domare) inställning till modern ljud- och bildteknik genom hela rättskedjan.

Idag används modern ljud- och bildteknik genom rättskedjans samtliga delar. Exempelvis genom att förhörs personer närvarar vid förhör eller i rätten via videolänk, att förhör videofilmas med mera. Enligt studien så har användandet av denna teknik ökat inom rättskedjan till följd av processlagstiftningsreformen *En modernare rättegång* EMR, som trädde i kraft den 1 november 2008 (Landström, Willén och Bylander, 2012, s. 198).

Studien genomfördes utifrån ett kvantitativt perspektiv och det skickades ut enkäter postledes till slumpvis utvalda tingsrätter, hovrätter, åklagarkammare och polisstationer i Sverige (Landström, Willén och Bylander, 2012, s. 204). Respondenter var poliser (vilka var utbildade barnutredare), åklagare, nämndemän och domare. Frågorna i enkäten byggde på hur respondenterna upplevde tillförlitligheten och trovärdigheten i den moderna bild- och ljudtekniken. Frågorna var formulerade med utgångspunkt i tidigare forskning inom området.

Underlaget kom att utgöras av 400 svar från ca 25 % av vardera lagfarna domare, nämndemän, poliser och åklagare (Landström, Willén och Bylander, 2012, s. 205).

Resultatet skilde sig lite beroende på i vilken del av rättskedjan respondenten arbetade (Landström, Willén och Bylander, 2012, s. 206). Domare och åklagare nämnde ekonomiska och praktiska skäl som de främsta skälen till att de var positiva till denna moderna teknik. Poliser och nämndemän tyckte att det mest positiva med att använda ljud- och bildtekniken i rättsprocessen var omsorgen om målsägande som via videolänk kan slippa att möta den tilltalade i rätten och därmed inte behöva uppleva det obehag som detta kan tänkas medföra. De fyra parterna var alla överens om att den negativa aspekten av specifikt videolänk var att det blir mindre levande än ett förhör som sker live. Vidare uttrycktes negativa åsikter om risken med tekniska problem, den begränsade möjligheten att uppfatta den målsägandes kroppsspråk och känsloreaktioner och att det blir svårare att bedöma trovärdighet och tillförlitlighet i utsagan som den via videolänk framför. I resultatet uttrycktes också en oro för eventuell risk för en ojämn process mellan den som hörs via modern teknik och den som närvarar fysiskt vid ett förhör (Landström, Willén och Bylander, 2012, s. 206).

Denna studie har inkluderats med utgångspunkt i det resultat som förklarar polisernas upplevelse om modern ljud- och bildupptagning vid förhör. Detta då vi i vår studie också kommer inkludera förhørsledarnas upplevelse av användningen av modern teknik vid förhör där tolk medverkar och om det i sin tur kan påverka rättssäkerheten.

2.2 Kritiserad förhörsteknik

Flera forskare har vid Iowa State University genomfört en studie som de kallar "Developing an Evidence-Based Perspective on Interrogation: A Review of the U.S. Government's High-Value Detainee Interrogation Group Research Program" (Meissner, Surmon-Böhr, Oleszkiewicz & Alison, 2017). Denna studie behandlar den problembild som infinner sig i en amerikansk kontext där USA har kritiserats hårt för sina förhörstekniker med förödande följder, exempelvis falska erkännanden från oskyldiga. Studien behandlar bland annat hur detta fenomen influeras av språk och kultur, vilket inkluderar användandet av tolk vid förhör.

Genom både enkäter och intervjuer så har man studerat detta. Svårigheterna med att använda tolk i förhörssituationer har främst studerats inom den amerikanska militären och

underrättelsetjänsten där användning av tolk är en vanlig företeelse. Meissner, Surmon-Böhr, Oleszkiewicz och Alison (2017, s. 32–33) förklarar att de genom att både intervjua tolkar och professionella förhørsledare kommit till viktiga insikter utifrån de olika parternas perspektiv.

Tolkarna själva betraktade sig endast som en värdefull tillgång, både genom att förenkla kommunikationen mellan förhørsledare och förhörsperson men också genom att bidra med kulturella perspektiv. Förhørsledarna var av en annan åsikt än tolkarna. De uttryckte en oro över att missförstånd ofta uppstod, att förhören inte blir noggrant och ordagrant översatta samt att de tar betydligt längre tid att genomföra än om förhørsledare och förhörsperson talar samma språk (Meissner, Surmon-Böhr, Oleszkiewicz och Alison, 2017, s. 32).

Enligt studien har forskare också genomfört ett antal experimentella laboratoriestudier som utvärderar tolkars inverkan på att bland annat framföra information och bedöma trovärdighet. Resultatet visade på att tolkar verkar minska på mängden information som de får berättad för sig. Resultaten visade också på stora skillnader mellan tolkar och auktoriserade tolkar. De auktoriserade tolkarna uppfattades som mer pålitliga, höll sig innanför de etiska ramarna, var opartiska och sympatiska medan de utbildade tolkarna ansågs bryta mot grundprinciperna vid tolkningen, överträdde de etiska principerna och lyckades inte översätta korrekt (Meissner, Surmon-Böhr, Oleszkiewicz och Alison, 2017, s. 33). Slutsatsen som denna studie redogör för är vikten av att använda auktoriserade tolkar i förhör för att förhindra informationsförlust och missförstånd av information.

Den här amerikanska studien är intressant och en användbar del i denna uppsats av flera olika anledningar. Då studien är hämtad från en internationell kontext innebär detta dock att en problematisering av hur pass överförbar studien är till en svensk kontext behöver beaktas. I och med skilda kontexter och därmed eventuella olikheter i samhällsstrukturer och tillvägagångssätt i de olika länderna, har vi haft detta med oss i åtanke då vi kopplat denna studie till vår studies resultat (Bryman, 2011, s. 100). Studien skildrar ett sammanhang som i viss mån än jämförbart med denna uppsats och det är den del av studien som berör tolk och det eventuella inflytandet som tolk kan tänkas ha under ett förhör. Studiens slutsats vad gäller vikten av att använda auktoriserad tolk vid förhör i militär- och underrättelsesammanhang kan komma att bli relevant för denna studie.

2.3 Viktigt använda auktoriserad tolk

I en publikation av Holfve i Läkartidningen (2010) redogör hon för problematiken inom vården som kan uppstå när en situation med tolk inte fungerar, samt vikten av att använda sig av en auktoriserad tolk. Holfve beskriver en situation med en patient med bröstsmärtor som inte talade svenska. Patienten fick ingen tolk tillskriven av vården utan en närstående agerade tolk. Patienten fick mediciner mot bröstsmärtor utskrivna när den egentligen hade en pågående hjärtinfarkt. Detta menar Holfve (2010) hade kunnat förhindrats om patienten hade fått tillgång till en auktoriserad tolk som kunde den medicinska terminologin korrekt. Detta hade inte gett något utrymme för språkförbistringar.

Eftersom Holfves (2010) publikation redogör för vikten av att människor i utsatta situationer bör få tillgång till en auktoriserad tolk som kan översätta den aktuella terminologin är den relevant för att jämföra det resultat som framkommer i studien.

2.4 Precision i översättning

Norberg (2011, s. 271) redogör för de komplikationer som uppstår till följd av förenklad översättning i olika sammanhang. I artikeln jämförs översättningar från icke-professionella publiceringar, så som Wikipedia och Dagens Nyheter, med professionella översättningar av EU-texter. Utifrån olika aspekter granskar Norberg (2011, s. 272) de olika källornas översättningar, vilka framförallt är synen på översättningens exakthet och dess gardering. Dessa kopplas sedan vidare ihop med de olika etiska förhållningssätten i vardera situationen. Resonemang om att en översättning kräver försiktighetsåtgärder, då det i en översättning inte enbart handlar om att översätta enstaka ord eller yttringar, ligger till grund för artikeln (Norberg, 2011, s. 273).

Artikeln redovisar att exaktheten i en översättning innefattar källtexten med dess intention och kultur, och att det i och med en gardering av texten då kan tänkas ge läsaren bättre förutsättningar att granska representationens grad (Norberg, 2011, s. 274). Vidare beskrivs det hur en översättning kan ses som en kommunikation med den andre och att betydelsen av ömsesidig förståelse då är stor och att även den behöver garderas.

I artikeln framkommer det att de icke-professionella översättare inte erhåller lika många aspekter på de etiska förhållningssätten, vilket skiljer sig från de professionella översättarna

(Norberg, 2011, s. 274–275). De icke-professionella visade sig dock ha ett högt intresse av en sanningsenlig och rättvis översättning, men däremot ingick de inte i något sammanhang med andra yrkesöversättare som kunde styrka någon tillförlitlighet i översättningen, vilket de professionella översättarna kunde. Sammanfattningsvis framställs det i artikeln att en professionell översättning inkluderar en mer tillförlitlig exakthet i texten (Norberg, 2011, s. 277). Ett exkluderande av uttryck som “betyder ungefär” och istället ett användande utav efterforskning för att ta reda på betydelsen av främmande ord, stärker textens verkningskraft (Norberg, 2011, s. 278).

Då artikeln innefattar aspekter på professionen i en översättning kan detta tänkas vara relevant till resultatet av den här studien, även fast artikeln har sin utgångspunkt i publiceringar av olika slag och inte just översättningen av ett samtal. Detta kan tänkas styrka delar i resultatet som handlar om hur ett förhör översätts med kvalité och med exakthet. Vikten av att översättningen i ett förhör ska vara tillförlitlig, rättvis och korrekt kan tänkas jämföras med översättningen av en publicering.

2.5 Myndighetsrapporter

En rapport som kom att inkluderas i studien är författad av Brå (2008:4) och handlar om diskriminering i rättsprocessen. Rapporten behandlar huruvida tilltalade och målsägande med utländsk bakgrund blev föremål för diskriminering i rättsprocessen och på vilket sätt detta yttrade sig. Brås resultat visade på att ett av de problem som gör att individer med utländsk bakgrund försummas i rättsprocessen är det som uppstår i samband med tolk. Detta av anledningar som exempelvis att tolken inte har rätt utbildning vilket kan tänkas leda till att en rättssäker tolkning inte genomförs. Rapporten berör hur trovärdigheten samt tillförlitligheten påverkar utsagorna i utredningsprocessen då det framförallt handlar om språkskillnader och personer som inte har svenska som modersmål. Denna rapport kan tänkas ha en stor tillämplighet i denna studie då ämnena som behandlas är mycket lika varandra. En skillnad kan tänkas vara att Brås (2008:4) rapport avser problematiken i en större kontext än denna studie. Resultatet som framkommer i denna studie kan dock tänkas applicerbart i den större kontexten som Brås rapport står för.

Den andra rapporten är författad av Domstolsverket (2010:4) på uppdrag av Regeringen. Den består i en kvantitativ undersökning som genom enkäter till alla Sveriges domstolar besvarar i

vilken utsträckning de använder sig av auktoriserade tolkar och så kallade rättstolkar för tolkningsuppdrag inom respektive domstol. Av de 65 domstolar som valde att besvara enkäterna så svarade 39 att de ställer krav på de tolkar som de anlitar för sina uppdrag. De domstolar som inte ställde krav på auktoriserad tolk eller rättstolk svarade att anledningen till detta exempelvis var att det saknas rättstolk i närområdet samt att de är dyrare på grund av högre arvode. Vissa domstolar menar att behovet av auktoriserade rättstolkar inte finns och vissa menar att de inte fått några anvisningar om att sådana tolkar bör efterfrågas.

En annan central del i Domstolsverkets rapport (2010:4) är hur kvaliteten på tolkningen varierar mellan de olika tolkkategorierna. Kategorierna är uppdelade så som följande rättstolk, auktoriserad tolk, tolk med särskild utbildning samt annan tolk. Enligt de svar som framkom i rapporten så var rättstolkarna de som domstolarna också var mest nöjda med. Ju lägre utbildningen tolken hade, desto mindre nöjda var de med resultatet.

Domstolsverkets rapport kan tänkas belysa en liknande problembild som denna studie avser undersöka och har därför varit en del i författandet av uppsatsen. En skillnad i

Domstolsverkets rapport och denna studie är metoden vilket kan tänkas göra att resultaten inte går att jämföra på samma sätt som om metoden hade varit densamma.

3. Teoretiskt perspektiv

I detta avsnitt presenteras de teorier som ligger till grund för uppsatsens analysdel. För att kunna analysera och tolka undersökningens resultat utgår studien från Nilsson och Waldemarsons (2016, s. 10) skildring av kommunikationsteori. Vidare kommer studiens resultat även anknytas till delar av Mertons teori om strain (Merton, 1968, s. 211).

3.1 Kommunikationsteori

Utifrån de olika aspekterna av kommunikation vävs detta samman med andra omständigheter som är av betydelse för att undersöka hur den upplevda rättssäkerheten påverkas i ett förhör då tolk medverkar. Tolkens kommunikationsmedel i form av tvåspråkighet är en avgörande och samtidigt en grundläggande funktion för att kommunikativt handlande och förståelse ska kunna uppstå mellan aktörer som inte delar samma språk (Nilsson & Waldemarson, 2016, s. 31).

Då studien syftar till att undersöka hur förhørsledare upplever rättssäkerhetens påverkan då tolk medverkar i förhör, är uppsatsens ansats inspirerad av hur olika delar i kommunikationsprocessen i ett polisförhör spelar in (Nilsson & Waldemarson, 2016, s. 9). För att kunna besvara studiens frågeställningar har vi specifikt valt att fokusera på hur kommunikationsutbytet och rättssäkerheten kan tänkas interagera med varandra. Då en förhörsperson inte bemästrar svenska språket krävs det att en väl kvalificerad tolk kan föra dennes talan fram. Grundläggande är att en tolk inte ska förtiga, tillägga eller förändra något utan återge all information som framkommer så exakt som möjligt (Tolk- & översättarinstitutet, 2008, s. 14). Då behovet av tolk är aktuell är det av stor betydelse att i sammanhanget beakta kunskapen om hur individer brukar ord och uttryck i de olika språken, samt huruvida samspelet mellan individerna i ett förhör fungerar (Wadensjö, 1998, s. 51). För att alla individer, oavsett ursprung, ska behandlas på ett rättssäkert sätt är just tolkens uppgift och dess kvalifikation av stor betydelse i och med att denne möjliggör kommunikationen mellan parterna i förhöret. Nilsson och Waldemarson (2016, s. 13) redogör för två olika perspektiv inom kommunikationsteorin: semiotik respektive processinriktning. Teorins två olika perspektiv kan kortfattat beskrivas som en del med inriktning på själva kommunikationsprocessen och en del på vikten i kommunikationen. Då kommunikationsprocessen handlar om att kommunikation främst är en överföring av budskap, bygger studien framför allt på detta perspektiv.

I en analys av ett samtal kan det vara fördelaktigt att ta hjälp utav olika så kallade kommunikationsnivåer som kan tänkas påverka situationen. Enligt Nilsson och Waldemarson (2016, s. 15–16) är kunskap om de olika nivåerna, som bland annat beskriver hur uttrycksförmåga, ordföljd, förhållandet mellan språk och situation och gester samt minspel, viktigt att ta hänsyn till vid analys av kommunikation mellan individer. Det är dessutom av betydelse att beakta det sociala sammanhanget, kulturskillnader, individernas erfarenheter, känslor, roller, relationer, värderingar och världsbild för ytterligare förståelse för situationen (Nilsson & Waldemarson, 2016, s. 13). Då man uppmärksammar samtliga av de olika nivåerna i en så kallad kommunikationsakt, förklarar Nilsson och Waldemarson (2016, s. 17) att man till viss del bör ligga på samma kommunikationsnivå för att missförstånd och störningar ska undvikas.

3.2 Mertons teori om strain

Den amerikanske sociologen Merton (1968, s. 211) utvecklade teorin om strain, som förklarar att ett avvikande beteende har sin uppkomst i samhällsstrukturer, vilket innebär en syn på brott som ett socialt fenomen. Merton menar i sin teori att de som lever under svåra sociala omständigheter också lever i en social utsatthet. Detta kan i sin tur framkalla en så kallad upplösningssprocess, där en motsättning mellan mål och medel kan leda till strain, vilket ökar risken för ett avvikande beteende. Vidare beskrivs fem olika anpassningsstrategier som individer i ett kulturbärande samhälle bör anpassa sig till för att undvika strain.

Sarnecki (2010, s. 59) redogör bland annat för att invandrare som kommer till Sverige ofta drabbas av att inte uppnå framförallt en av de fem anpassningsstrategierna som Merton i sin strainteorin beskriver. Denna strategi drabbar ofta de individer som inkluderas i de etablerade samhällsmålen men som ofta saknar medel till att uppnå dessa, exempelvis på grund av att de befinner sig i en lägre samhällsklass. Till exempel konfronteras ofta en invandrare av medborgarnas höga levnadsstandard, men på grund av språkkunskap, kulturkompetens och/eller diskriminering kan de inte leva upp till detta. Vidare menar Merton (1968, s. 211) med sin teori att detta skulle kunna ge upphov till strain och ett avvikande beteende.

Studiens syfte gällande att ta reda på hur den upplevda rättssäkerheten influeras i ett förhör då tolk medverkar, kan vid vidare analys granskas utifrån Mertons skildring om utanförskap och samhällsstrukturer. Teorin används i kombination med kommunikationsteorin, till redogörelse för vidare tankar och reflektion om studiens ämne.

Då Mertons teori bygger på övergripande samhällsstrukturer innebär detta en syn på att det är just de strukturella faktorerna som begränsar individers tillgång till att uppnå samhällsmålen (Merton, 1968, s. 211). Eftersom studiens ämne berör just individer med annat ursprung är då en aspekt för att kunna besvara frågeställningarna huruvida detta inverkar på situationen gällande tolk vid polisförhör. Ytterligare ett perspektiv på förhållandet då tolk medverkar vid polisförhör kan därför upplysas med hjälp av Mertons teori om olika positioner i samhället och hur detta i sin tur kan påverka en individs beteende.

4. Metod

Denna studie genomfördes med hjälp av semistrukturerade intervjuer med förhørsledare från olika avdelningar inom en av Polismyndighetens utredningssektion. Semistrukturerade

intervjuer är en kvalitativ metod som Bryman (2011, s. 415) beskriver som en flexibel intervjumetod. Metoden utgår från en så kallad intervjuguide med förhållandevis specifika teman som ligger till grund för intervjun, samtidigt som det också lämnas utrymme för intervjupersonen att utforma svar med stor frihet (Bryman, s. 419). Det lämnas även plats för frågor utöver intervjuguiden i en sådan intervjumetod.

Utifrån studiens syfte och frågeställningar anser Bryman (2011, s. 412) en kvalitativ metod mest kvalificerad, då studien bland annat undersöker just förhållandena kring ämnet. Kvalitativ forskning grundar sig i tolkning och analys av empiri som samlats in, vilket i den här studien kommer att innebära analysering av intervjupersonernas egna perspektiv och erfarenheter som framkom i vardera intervjun (Bryman, 2011, s. 33).

4.1 Tillvägagångssätt

Inför studiens intervjuer genomfördes en testintervju med en kurskamrat, vilken agerade testdeltagare. Intervjun inkluderas inte i studiens resultat, då kravet att deltagaren i sitt dagliga arbete skulle beröras av studiens ämne inte sågs uppfyllt. Syftet med testintervjun var dels att ge en indikation på hur lång tid intervjun skulle komma att ta och även för att kunna undersöka relevansen i intervjuguidens frågor. En relevant intervjuguide har logiskt ordnade teman och skapar möjlighet för dynamiska samtal (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, & Wängnerud, 2012, s. 268). Efter att testintervjun utförts genomfördes enkla justeringar i intervjuguiden.

4.1.1 Urval

Då studien eftersträvar överensstämmelse mellan forskningsfrågor och urval har metoden för detta präglats av ett så kallat målinriktat urval (Bryman, 2011, s. 434). Det innebär att studien inkluderat intervjupersoner som varit relevanta för studiens syfte och frågeställningar, det vill säga personer som bland annat i sitt dagliga arbete berörs av studiens ämne. Urvalet till intervjuerna samlades in med hjälp av en kontaktperson med betydande roll inom Polismyndigheten. Kontaktpersonen kontaktade relevanta intervjupersoner som sedan gav sin respons och tillkännagav sitt intresse om så var fallet. Vidare kontaktades dessa per telefon för mer information rörande studien och för tidsbokning av intervjutillfället.

Intervjupersonerna till studien är personer anställda som utredare och förhørsledare inom olika enheter i Polismyndighetens utredningssektion. Sammanlagt deltog sex personer i undersökningen, där två av deltagarna var utbildade poliser och fyra av deltagarna civilt anställda med akademisk bakgrund. Samtliga intervjupersoner har arbetat minst tre år inom myndigheten.

4.1.2 Intervjusituationen

Under intervjun befann vi oss på intervjupersonens arbetsplats, ostört inne på dennes kontor efter överensstämmelse. Då intervjuämnet berörde intervjupersonens upplevelser kring ett visst ämne kan detta tänkas ha påverkat situationen. Kanske hade det kunnat leda till ett ännu mer öppnare samtal kring ämnet om intervjupersonen känt att ingen på dennes arbetsplats varit i närheten då han förmedlade sin berättelse. Ytterligare något som kan påverka situationen är att intervjuare och intervjuperson varit kända för varandra, vilket Thomsson (2010, s. 126) menar bland annat kan leda till att delar av en berättelse inte kommer med då det finns risk för att intervjusamtalet börjar där det individerna redan vet tar slut. Samtliga intervjuer inleddes med att slå på inspelning på mobiltelefonen för att sedan informera om de etiska aspekterna som muntligen godkändes av respektive intervjuperson. Därefter startade vi igång intervjun med frågor utifrån intervjuguiden, se bilaga I, med något varierad ordning och formulering. De olika intervjuerna har i vissa delar tagit olika riktning då följdfrågor ställts utifrån vardera intervjupersons skildring. Intervjuernas längd varierade mellan 23 och 48 minuter.

Då vi som genomförde studien var två till antal blev detta också något att ta ställning till inför intervjusituationen. Det finns alltid en inbyggd maktobalans i intervjuer (Thomsson, 2010, s. 123–124). Det är i regel intervjuaren som är överordnad men det kan också vara intervjupersonen som är överordnad intervjuaren. Det går inte att undvika men det går att hantera maktobalansen. En del i maktasymmetrin som kan tänkas ha uppstått i denna studie är den aspekt som rör att vi var två intervjuare som intervjuade en ensam person. Ett annat perspektiv som kan tänkas väga upp obalansen mellan intervjuarna och intervjupersonen är det som handlar om att intervjuarna består av två, inom ämnet, oerfarna studenter som intervjuar en person som har betydligt mer erfarenhet. Det är viktigt att reflektera över de likheter och/ eller olikheter som kan tänkas finnas mellan intervjuare och intervjuperson (Thomsson, 2010, s. 94–95). Detta för att vidare reflektera över hur det eventuellt kan påverka

utfallet av intervjun, om det kan leda frågorna i någon riktning. Sammanfattningsvis har vi antagit att man kan dra slutsatsen att det i denna studie finns synvinklar på intervjusituationen som kan påvisa en maktasymmetri, men som i slutändan balanseras av de olika faktorerna. Efter övervägande fattades ett beslut om att en av oss skulle påbörja intervjun och därefter ställa frågorna växelvis i naturlig följd. Det lämnades utrymme för oss båda att ställa följdfrågor och intervjun kunde uppfattas som avslappnad och fri, samtidigt som den erhöll en tydlig struktur.

4.1.3 Analysmetod och databearbetning

Då detta är en kvalitativ undersökning består inte analysen av att beräkna procentuell förekomst för att ge generella svar på frågeställningen, även om det vid studiens avslut går att presentera information som gäller fler än endast intervjupersonerna (Bryman, 2011, s. 358). Studiens resultat kommer att analyseras med hjälp av kvalitativ innehållsanalys, där man tolkar intervjuernas innebörd och utifrån den sammanställer ett gemensamt resultat (Elo & Kyngäs 2007, s. 110). Kvalitativ innehållsanalys är en analysmetod som avser analysera olika insamling av texter där fokus ligger på en beskrivning av likheter och skillnader i textinnehållet (Elo & Kyngäs 2007, s. 109). Analysmetoden utgår från att hitta reflekterande mönster och uppfattningar från de olika intervjupersonerna för att kunna upptäcka liknande riktlinjer för att sedan sammanställa en helhetsbild av förhållningarna kring ämnet (Elo & Kyngäs 2007, s. 110). Eftersom undersökningen gett mycket information kommer en del utelämnas för att primärt fokusera på studiens forskningsfrågor (Bryman, 2011, s. 345). Redan efter de första intervjuerna påbörjades en enklare form av analys, vilket innebar att en överblick på de mest väsentliga begrepp och tankar som intervjupersonerna lyftes skapades (Bryman, 2011, s. 511).

Omedelbart efter att vardera intervjun genomförts lades gott om tid ner på transkribering av samtliga intervjuer ordagrant för att till så hög grad som möjligt bibehålla intervjupersonernas ordalag och uttryckssätt (Bryman, 2011, s. 429). Transkriberingen gick till så att de inspelade intervjuerna spelades upp från mobiltelefonen i sekvenser som sedan skrevs ned. Vi bestämde redan i förväg hur transkriberingens stil skulle se ut gällande hur vi skulle skriva ut termer om slanguttryck och andra ljud som exempelvis skratt och suckar. Därför kunde hälften av intervjuerna transkriberas av oss var. Vi gick dock igenom varandras transkriberingar efteråt för att säkerställa att vi genomfört dem på ett likartat sätt. På samtliga ställen i intervjuerna

där namn på människor och orter förekom anonymiserades det i transkriberingen genom att skriva “***” för att garantera att inget i resultatet skulle kunna härledas till någon person. I och med detta blev en mer genomgående analys av datamaterialet möjlig. Vidare kan man tänka sig att dessa faktorer gemensamt kan bidra till att studien innehar en god interbedömarreliabilitet. Enligt Bryman (2011, s. 160) innebär detta överensstämmelse mellan olika observatörer och bedömare. Vi har dock kännedom om att det är ofrånkomligt att olika personer gör olika tolkningar (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 200–204). Transkriberingen uppgick till 76 A4-sidor i teckenstorlek 12, typsnitt Times New Roman.

Då intervjuerna transkriberats påbörjades det huvudsakliga analysarbetet genom att transkriberingen lästes igenom och sammanfattades för att lättare få en överblick över materialet (Bryman, 2011, s. 430). Därefter tematiserades intervjupersonernas svar utifrån olika beskrivningsteman som framkommit under intervjuerna (Bryman, 2011, s. 527). Målet med detta var att fånga erfarenheter, tankar och handlingar som intervjupersonen beskrev fullt ut. Tematiseringen genomfördes enligt Schreiers (2012, s. 61–63) redogörelse om hur man tematiserar ett kvalitativt material genom ett huvudtema och flera underteman. Dessa kopplades sedan till den tidigare forskningen och teorier som föregående nämnts i uppsatsen.

4.2 Reflektioner över metoden och resultat

I planeringen av studiens genomförande har bland annat begreppen validitet, reliabilitet samt generaliserbarhet tagits i beaktning. Validitet innebär att studien undersöker det den från början hade för avsikt att undersöka (Sandberg & Faugert, 2016, s. 151). Det är då av betydelse att studien har ett tydligt syfte vars frågeställningar är väl sammankopplat till, samt att de används som riktlinjer för studiens genomförande. Reliabilitet innebär istället hur pass replikerbar undersökningen är och om man kan göra om den och återfå samma resultat (Bryman, 2011, s. 352). Hur pass generaliserbar en studie är förklarar huruvida man kan generalisera resultatet till övrig population eller inte (Bryman, 2011, 369). Även begränsningar för den valda metoden kommer att beaktas samt kommande analyser och slutsatser med återkoppling till sammansättning av syfte och metod (Sandberg & Faugert, 2016, s. 52).

4.2.1 Validitet

Vid sammanställningen av resultatet fann vi att undersökningen väl besvarat frågeställningen, och därmed uppnått god validitet (Bryman, 2011, s. 352). Resultatet stämde delvis överens

med våra förväntningar, samtidigt som det även i resultatet uppkom ytterligare synvinklar än det vi förmodat. Vår uppfattning är att ämnet som studien undersökt är något som engagerar och till viss del skapar starka åsikter hos vardera intervjupersonen.

4.2.2 Reliabilitet

Resultatets tillförlitlighet kan tänkas ha påverkats genom att intervjupersonerna känt till diskussionen om utmaningar i utförandet av ett förhör då en tolk medverkar. Detta innebär att de varit bekant med intervjuämnet, vilket i sin tur kan leda till att de därmed återgett ett mindre pålitligt svar (Bryman, 2011, s. 354). Att urvalet till intervjuerna samlades in, och att även ämnet till studien valdes, med hjälp av en kontaktperson som var bekant med både oss och intervjupersonerna, kan även detta tänkas ha påverkat studiens reliabilitet (Bryman, 2011, s. 352). Det förekom dock en del variationer i intervjumaterialet, och citat som *“men jag ska ju säga vad jag tycker så jag säger vad jag tycker”* har förekommit. I och med detta är vår slutgiltiga uppfattning att intervjupersonerna varit ärliga och att de grundat sina svar i dess egna erfarenheter. Man kan anta att yttre omständigheter för intervjupersonerna eventuellt kan påverka deras svar om samma intervju skulle genomföras igen vid en annan tidpunkt i framtiden (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 295). Exempel på en sådan omständighet kan vara förändrade erfarenheter av just situationen av att använda tolk vid förhör. Därmed kan man antagligen anse att studiens reliabilitet anses som låg på grund av att studien innehar en kvalitativ metod. Bryman (2011, s. 368) redogör bland annat för kritik riktad mot kvalitativa metoder gällande den kvalitativa forskarens ofta osystematiska uppfattningar om vad som är av betydelse och vad som är viktigt, vilket de i sin tur kan tänkas bygga sitt resultat på.

4.2.3 Generaliserbarhet

Att det enbart är intervjupersoner från ett polisområde, vilka innefattas i studien, kan innebära att urvalet förlorar sin heterogenitet (Bryman, 2011, s. 193). Vilket innebär att studiens urval kan ses likformigt. Bryman beskriver dock vidare att det i en population med relativt stor homogenitet, så som exempelvis i en grupp anställda inom ett visst yrke, råder mindre variation. Vidare kan detta tänkas innebära ett lämpligt urval, trots bristande heterogenitet. Huruvida studiens urval i sin tur kan ses som representativt, det vill säga om urvalet medför ett material relativt oberoende av den enskildes personliga uppfattningar, kan därför i detta fall tänkas styrkas (Eriksson-Zetterquist & Ahrne, 2015, s. 42). Vidare redogörs det för att

intervjuer med sex till åtta personer ur en särskild grupp ökar chanserna för ett representativt urval. En särskild grupp kan i detta sammanhang tänkas vara förhållningsledare som grupp. Därmed beskrivs det att en så kallad mättnad i intervjumaterialet, vilket kortfattat beskrivs som då ett återkommande svarsmönster i intervjuerna uppstår, innebär ett styrkt representativt urval. Detta medför i sin tur ökad möjlighet till ett mer trovärdigt resultat och ett resultat som på ett mer fördelaktigt sätt kan tänkas generaliseras och överföras till övrig population.

Studien är som tidigare nämnt av kvalitativ karaktär och kan i och med det dock bedömas erhålla bristande generaliserbarhet (Svensson & Ahrne, 2015, s. 26). Det beror bland annat på att kravet på att samhällsvetenskap ska vara generaliserbar är att den nya kunskapen som framkommit ska vara giltig för alla tider och platser i all evighet (Kvale & Brinkmann, 2014, s.310). Eftersom samhällelig kunskap är föränderlig till följd av socialt och kontextualiserade former av händelser i den sociala världen är det svårt att skapa ny kunskap inom samhällsvetenskap som faktiskt går att generalisera. Det finns även en del problematik gällande att replikera en kvalitativ undersökning, då det bland annat i en sådan situation är forskaren själv som ses som det viktigaste redskapet vid datainsamlingen (Bryman, 2011, s. 368).

4.2.4 Övriga reflektioner

Att läsa upp de etiska aspekterna i början av intervjun bidrog till att skapa ett seriöst samtal. Detta innebar att både intervjupersonerna och vi blev införstådda med och fick en känsla för att detta inte enbart var ett samtal mellan tre individer, utan att innehållet låg till grund för en vetenskaplig studie. Däremot uppfylls ej anonymitet för intervjupersonerna, vilket utlovas i de för intervjun tillhörande etiska aspekterna. Detta eftersom vi vet vilka informanterna är och således går anonymiteten förlorad, även om namn, polisregion och dylikt ej nämns i uppsatsen. Det innebär vidare att anonymiteten snarare innebar att informationen behandlades konfidentiellt.

4.3 Etiska ställningstaganden

Även om intervjuerna påminde om vardagliga samtal var intervjupersonerna införstådda med att de deltagit i en vetenskaplig studie. I undersökningen beaktades de olika etiska aspekter som Vetenskapsrådet (2018, s. 6) presenterar: informations-, samtyckes-, konfidentialitets- och nyttjandekravet. Detta innebär bland annat att intervjuerna som genomförts varit frivilliga

och intervjupersonen har när den vill och utan förklaring kunnat avbryta sitt deltagande. Det innebär också att det som framkommer i intervjuerna kommer att hanteras konfidentiellt och endast inom ramen för studien samt att varje intervjuperson är anonym. I början på vardera intervjun lästes kraven på detta i korthet upp och godkändes muntligen av respektive intervjuperson innan intervjuens start.

5. Resultat och analys

I detta avsnitt presenteras delar av de genomförda intervjuerna med utgångspunkt i den intervjuguide som varit gällande under studien, se bilaga 1. Resultatet kommer att introduceras med en övergripande redogörelse för hur förhørsledarna uppfattar själva användandet av tolk vid förhör. Vidare kommer ett huvudtema med fem tillhörande underteman presenteras, vilka kommer att illustrera förhørsledarnas upplevda rättssäkerhet i att använda tolk vid förhör. Varje undertema kommer att representera ett enskilt resultatavsnitt. Svensson (2011, s. 220) förklarar att man genom denna typ av resultatredovisning på ett intressant sätt kan strukturera upp det som analysen visar. Som tidigare nämnt består intervjupersonerna som ingår i den aktuella studien av förhørsledare från olika avdelningar inom Polismyndighetens utredningssektion. De har både polisiär och civil bakgrund och vissa innehar kompletterande internutbildningar. Erfarenheten inom utredningsarbete varierar mellan ca 3–20 år.

5.1 Tolksituationen

Att hålla förhör då en tolk medverkar var något som återkom i alla intervjupersoners arbetsuppgifter. Delar av resultatet pekar på en återkommande uppfattning av situationen som ett extra moment som i sitt dagliga arbete behöver göras. Samtliga intervjupersoner upplevde att förhör då tolk medverkar i vissa fall fungerade likadant som i ett förhör då tolk inte medverkar, medan det i andra fall upplevdes uppstå en del komplikationer i och med tolkens medverkan.

“Det tolken översätter flyter in i själva förhöret. Och inte stör eller avbryter på nåt sätt. Så det kan vara på det sättet å ena sidan, men sen kan det också va. Svårigheter också.”

(Intervju 1)

Samtliga intervjupersoner upplevde att förhör med en tolk närvarande tog längre tid att utföra i jämförelse med förhör då tolk inte närvarar, vilket vändes till både något positivt och något negativt. En del av det insamlade materialet indikerade till ökad tid för anteckningar och mer betänketid, vilket de menade hade positiv inverkan på utförandet av förhöret. Erfarenheter med negativ betoning, som att situationen kräver mer resurser bland annat både i planeringen av förhöret och under förhöret, var även de återkommande.

“Och på ett sätt kan det ju va, haha skönt också för man hinner skriva liksom medans de översätter och sådär, även om det tar längre tid. Man måste verkligen ha tid, liksom planera för det och sådär.” (Intervju 3)

“Sen så tar det ju mycket längre tid, det kan ju va uttröttande.” (Intervju 5)

Gemensamt för majoriteten av de medverkande intervjupersonerna var att ett förhör med tolk till större del uppfattades som en utmanande situation i jämförelse med då ett förhör utan tolk hålls. Detta medförde bland annat reflektioner och åsikter om ett behov av förbättringar gällande tolksituationen.

5.2 Effekter på rättssäkerheten

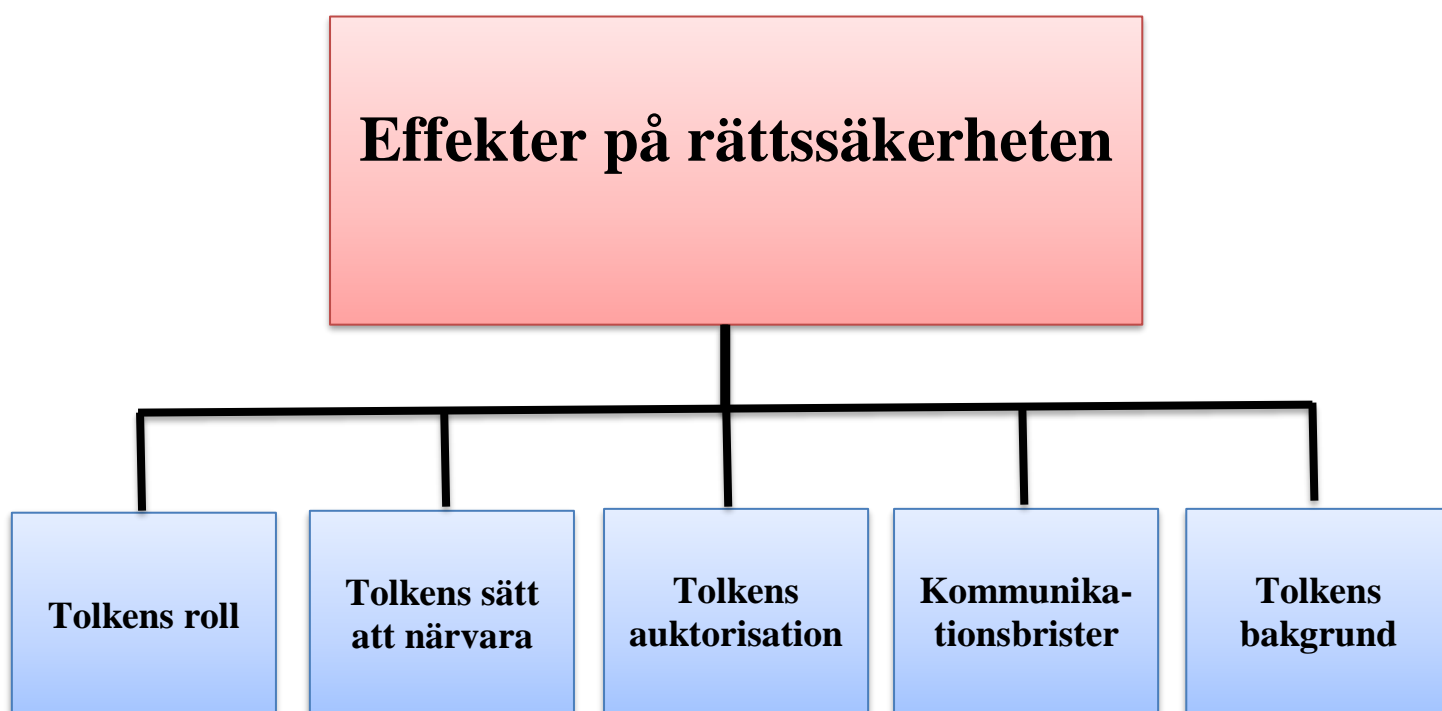
Att använda sig av tolk vid förhör var något som samtliga förhørsledare var vana vid och gjorde regelbundet mellan ca en gång i veckan till en gång i månaden. Vid förhör med tolk förklarade förhørsledarna att det var upp till dem själva att se tolkbehovet och boka tolk. Majoriteten uppgav att de kunde välja själva utifrån ärendets karaktär huruvida de skulle efterfråga en rättstolk eller auktoriserad tolk eller inte, andra uppgav att det fanns restriktioner inom avdelningen som de arbetade inom som gjorde att de alltid efterfrågade rättstolk. Andra visste inte mycket alls om de olika auktorisationerna som tolkförmedlingarna erbjuder vilket resulterade i att de inte efterfrågade någon specifik auktorisation vid bokningen.

Det enda som kan kopplas till en specifik avdelning inom Polisen var det faktum att majoriteten av förhørsledarna hade kännedom om att en specifik avdelning alltid krävde rättstolk, vilket förhørsledaren från just den specifika avdelningen också bekräftade. Inom de andra avdelningarna var det blandade svar om huruvida rättstolk eller auktoriserad tolk skulle efterfrågas, även från de förhørsledare som arbetade inom samma avdelning.

Vi har inte sett några kopplingar i intervjupersonernas svar kopplat till deras bakgrund som poliser eller civila. Inte heller några skillnader mellan de förhørsledare som hade en gedigen erfarenhet av förhör jämfört med de som bara hade några år som förhørsledare bakom sig har påvisats.

De intervjuade förhørsledarna upplevde att det fanns en tydlig effekt på rättssäkerheten då de använder sig av tolk vid förhör. Detta upplevdes genom flera olika aspekter vilka vi kommer att redovisa i följande tablå:

Tablå 5.1

“Otroligt viktigt att alla får komma till tals och verkligen kan förmedla sina uppgifter till Polisen.”

(Intervju 1)

5.2.1 Tolkens roll

En aspekt som återkom, mest som en specifik påverkan vid barnförhör, var tolkens roll och påverkan när han eller hon fysiskt närvarar i förhørsrummet. Vid barnförhör så är det ett krav på att tolken närvarar fysiskt enligt flera av intervjupersonerna. Detta menar majoriteten av dem kan ha en negativ inverkan på rättssäkerheten då tolken kanske inte fullt ut har förstått sin roll som översättare/tolk i ett barnförhör. En intervjuperson förklarar att tolkens roll i ett barnförhör innebär att tolken bara ska översätta ordagrant, inte gå in i någon förklarande roll, inte gestikulera eller förtydliga något för barnet. Om tolken bryter mot något av detta så kan det resultera att svaret som erhålls från barnet inte kan räknas med i förundersökningen.

För där får ju inte du lägga ordet i munnen på barnet, du får heller inte liksom visa... Till exempel om barnet har blivit slaget och så frågar jag hur då. Då får ju inte, ibland visar ju barn. Eller om den inte förstår riktigt och då har jag märkt att tolken kanske går in och visar kanske med handflatan eller med ett knytnävsslag. Och då blir det fel. Och då blir det ju inte rättssäkert, om det är en tredje person som inte riktigt fattar de här reglerna kring barnförhör och de går in och vill hjälpa till men då blir det egentligen fel för det är liksom tolken som gestikulerar och visar istället för barnet.

(Intervju 3)

En av förhørsledarna förklarade problematiken kring att just barn kan ha svårt att uppfatta och förstå formuleringen i vissa frågor som barnförhørsledaren ställer varpå tolken antar denna förklarande roll av medkänsla för barnet.

Och det ställer ju superhög krav. Som i ett barnförhör till exempel, att tolken inte får hjälpa till. Och där sitter en tolk som kanske märker att jag inte ställer frågor på det enklaste sättet för barnet. Det är ju förödande om tolken hjälper till att förtydliga.

(Intervju 2)

Flera av förhørsledarna menade också att de upplever en negativ påverkan på rättssäkerheten vid förhör med vuxna människor när det kommer till att tolken inte förstår sin roll i sammanhanget. De förklarar att de vid flera tillfällen använt tolkar som låter sina personliga känslor påverka själva utförandet av tolkningen så till den grad att den inte längre kan anses vara rättssäker och förhørsledaren har med anledning av detta fått avbryta förhöret.

“Det är ju en person tills känslor, tolkarna kan ju bli kränkta på olika sätt och känna sig förorättade och jag har ju inte utrymme för det just då. Information, att den blir rätt, är ju viktigast på nått sätt.”

(Intervju 2)

5.2.2 Tolkens sätt att närvara

Ett annat återkommande problem som samtliga förhørsledare upplevde som ett hot mot rättssäkerheten var på vilket sätt tolken var närvarande under förhöret. De sätt som omnämns var antingen via telefon eller fysisk närvaro i förhørsrummet. Som sagt så upplevde samtliga intervjupersoner att rättssäkerheten påverkas olika beroende på tolkens sätt att närvara, de var dock inte eniga om vilket sätt som var att föredra. Vissa förhørsledare föredrog tolkar på plats då de menade att det stärkte kommunikationen mellan förhørsledare, tolk och förhörsperson genom att tolken då kan se förhörspersonens kroppsspråk och minspel och därför lättare tolka och förstå vad personen säger.

“Jag upplever nog att det är eh bättre att ha tolkar på plats när det gäller dels hur de kan kommunicera med varandra, att det blir lättare med, ah men minspel och kroppsspråk underlättar ju när man ses.”

(Intervju 1)

De intervjuade som föredrog tolkar som närvarar fysiskt vid förhör upplevde att ett problem med telefontolkning var tekniken. De menade att dålig mottagning kunde påverka hörbarheten i samtalet vilket kan leda till att samtalet eventuellt kan få lov att avbrytas. Ett annat problem som flera förhørsledare upplevde med tolkning via telefon var att tolkarna ibland befann sig på platser där bakgrundsljud kunde störa samtalet och hörbarheten, exempelvis genom ljud från trafik eller andra människor.

“Ja men någon gång har jag sagt till att men nu, nu får du faktiskt ta och förflytta dig någonstans för vi hör ingenting, till exempel att det blåser eller bilar som åker förbi eller nåt.”

(Intervju 5)

Detta menar intervjupersonerna kan tänkas påverka rättssäkerheten genom att de dels kan få lov att avbryta förhöret för att boka en ny tolk, dels att tolken genom att röra sig i offentliga miljöer riskerar att tolka känsliga uppgifter fullt hörbart för vem som helst att lyssna på.

De förhørsledare som föredrog tolk via telefon motiverade det bland annat genom att tolken får minst påverkan och minst utrymme i förhöret då. Intervjuperson 2 menade att ett problem som minimerades när tolk via telefon används är att förhörspersoner ibland söker trygghet och vill använda sig av tolken som någon slags stödperson under förhör där tolk medverkar fysiskt. En annan aspekt som Intervjuperson 5 påpekar är att tolkens personlighet och auktoritet kan komma att påverka förhörspersonen, speciellt om förhörspersonen är en svag målsägande som blivit utsatt för brott. Detta är en faktor som kan tänkas härledas till att påverka rättssäkerheten vid sådana uppsättningar av förhör.

”Och det kan du ju kanske också påverka en kvinna som, eh, är svag och har blivit utsatt för brott och så vidare då. Eh. Plus att det kan hämma den som man hör också.”

(Intervju 5)

5.2.3 Tolkens auktorisation

En annan av de fem aspekter som förhørsledarna kom fram till påverkar rättssäkerheten vid förhör med tolk var tolkens auktorisation. De olika auktorisationerna som majoriteten av dem kände till var rättstolk, auktoriserad tolk samt tolk med grundutbildning. Det var som tidigare beskrivet väldigt olika hos de olika förhørsledarna vad man hade för förkunskaper om dessa olika utbildningsnivåer hos tolkarna. Vissa var betydligt mer bekanta med detta och kände till tydliga förhållningsregler kring vilken auktorisation som skulle efterfrågas inom deras avdelning medan vissa stod frågande i detta avseende. Detta kunde i vissa fall härledas till att vissa förhørsledare inom en specifik avdelning kände till förhållningsreglerna medan andra förhørsledare inom samma avdelning inte kände till hur de skulle förhålla sig till tolkens auktorisation.

“När man begär att det ska vara rättstolk, eller även auktoriserad tolk så upplever jag att det är betydligt bättre.”

(Intervju 6)

Majoriteten kände till skillnaden mellan rättstolk och auktoriserad tolk men upplevde ingen skillnad i kvalitet mellan dessa två utbildningsnivåer. Den stora skillnaden som upplevdes tordes enligt de flesta förhørsledarna vara mellan rättstolk/auktoriserad tolk och tolk med grundutbildning. Den största skillnaden som intervjupersonerna upplevde var att rättstolkarna

visste hur man översatte juridiska termer korrekt. Detta var ibland nödvändigt vid exempelvis ett strafföreläggande enligt en av intervjupersonerna. Flera av dem intervjuade upplevde också att både rättstolkarna och de auktoriserade tolkarna var betydligt bättre på svenska än tolkarna som endast hade en grundutbildning. De menade att detta påverkade rättssäkerheten genom att tolkarna som inte kunde korrekt svenska inte kunde översätta korrekt det förhörspersonen sa vilket gav en felaktig utsaga i förhöret.

De kan inte förklara enkla begrepp liksom och då blir det ju krångligt när man ska försöka få tag i någon ny tolk där mitt i och allt och sen utfallet också. Ja men det kan ju va att man tappar detaljer och nyanser och såna saker.
(Intervju 3)

5.2.4 Kommunikationsbrister

Ett av de perspektiv som förhørsledarna ansåg ha en negativ inverkan på rättssäkerheten när de använde tolk vid förhör var bristen i kommunikation mellan de tre medverkande parterna - förhørsledare - tolk - förhörsperson. Detta perspektiv kom också vid analysen av det kvalitativa materialet att visa sig vara det mest påtalade bland förhørsledarna. De olika bristerna i kommunikationen som framträdde utifrån datainsamlingen utmärkte sig utifrån olika aspekter där det bland annat handlade om felaktiga översättningar, misstolkning och skilda uppfattningar av olika slag, dålig kunskap i svenska språket med mera.

Och sen har jag varit med när vi haft. Eh advokater som har talat samma språk, och som har liksom markerat att lägg på, tolken översätter inte rätt. Och jag tror att det är mer vanligt än vad det är bara det att vi inte kan kontrollera det. (Intervju 6)

Genomgående i samtliga intervjuer framträdde en viss frustration just rörande den försummelse som kan uppstå i kommunikationen mellan de medverkande parterna. I resultatet kan en viss oro påträffas kring just missförstånd, feltolkning, skilda uppfattningar om fenomen och så vidare. Det kan till exempel handla om en del uttryck, meningsuppbyggnader, myndighetsord och andra vokabel eller termer som kan uppfattas på diverse sätt. I och med detta upplever förhørsledarna i vissa fall en negativ inverkan på rättssäkerheten, då felaktigheter i utsagan från förhöret skulle kunna tänkas uppstå och därmed bli felaktig och osann.

“En knuff kan ju betyda en helt annan sak där borta och sådär så det blir ju lite... Sen om inte tolken förstår vad knuff betyder heller så blir det ju väldigt konstigt.”

(Intervju 4)

Ett utmärkande drag som återfanns i respektive intervjuer var förhørsledarnas upplevda vanmakt gällande tolkningssituationen. Många intervjupersoner uttryckte en viss komplexitet då det handlade om vissheten om huruvida översättningen i förhöret genomförts på ett korrekt sätt. I datamaterialet uppkommer samtliga erfarenheter av situationer då förhørsledarna beskriver nödvändigheten i att ha orsak till att lita på att tolken överför budskapet på ett korrekt sätt.

Förhörspersonen har berättat någon ganska utförligt, ett antal meningar i alla fall. Och eh tolken återkopplar enstaka ord. Då är det ju svårt för mig att veta. Har, har han eller hon tolkat. Allt som har sagts för jag upplever att det var ganska kort. Det du sa.

(Intervju 1)

“Jag tycker att det är bra. Sen vet ju inte jag, jag har ju inte översatt det de översätter.”

(Intervju 5)

Några återkommande upplevelser bland intervjupersonerna då tolk medverkar i förhör var situationer då tolken och förhörspersonen pratat olika språk och av den anledningen inte ha kunnat kommunicera med varandra. En sådan situation kan främst ha uppstått genom missförstånd eller avsaknad av information då bokning av tolk skett. Därutöver rörde det sig inte heller sällan om att tolken och förhörspersonen talat samma språk men med annorlunda dialekter, vilket inneburit oförstådda situationer där tolken behövts ersättas. Ytterligare ett perspektiv på brister gällande språkbruket i tolksammanhanget kan vara av sådan grad att förhørsledaren i fråga uppfattat tolkens kunskaper i svenska språket som bristfällig.

“Ibland förstår de inte svenska heller tolkarna. Så att det är ju. Ett stort bekymmer.”

(Intervju 4)

5.2.5 Tolakens bakgrund

Ytterligare ett perspektiv som uppkom i bearbetningen av datamaterialet som utifrån studiens forskningsfråga anses ha en viktig roll gällande effekter på rättssäkerheten berör tolkens

bakgrund. Då det handlar om tolkens bakgrund syftas det i detta fall på gruppstillhörighet, kultur, släktkopplingar, igenkänning på grund av att tolk och förhörsperson är landsmän med mera. Utifrån intervjupersonernas egna erfarenheter och uppfattningar riskerar detta påverka rättssäkerheten genom att kopplingar mellan förhörsperson och tolk, att de exempelvis är landsmän, kan riskera att förhörspersonen hamnar i en extra utsatt situation där dess anonymitet samt säkerhet riskerar hotas.

Knepigt med sekretessgrejer. Då får man ju ta tolkar, ja men då kanske det behöver vara tolkar från annan ort eller någon annan stans eller. Det kan ju vara vissa såhär. Eh. Folkgrupper eller religiösa, som man inte ens får ha i samma del.
(Intervju 3)

I analysen uppkom det även specifikt att förhørsledarna upplever att det beroende på brottets dignitet tänker särskilt mycket på att förhörsperson och tolken inte på något vis ska ha koppling mellan varandra. I flera av intervjuerna omnämns i dessa sammanhang exempelvis hedersbrott, sexualbrott och liknande brott som kan ses som extra känsliga. Det som framkommer i just dessa sammanhang är specifikt tolkens tystnadsplikt och förhörspersonens trygghet i och med att berätta sin utsaga utan en rädsla av att till exempel informationen sprider sig. Problematiken i detta var enligt flera intervjupersoner att det inom vissa minoritetsspråk fanns så få tolkar.

“Och man vet inte om de har någon form av släktkoppling. Så är det ju inom vissa kulturer. Hederskulturer är ju värre, man vet helt enkelt inte om personen håller sin tystnadsplikt.”
(Intervju 6)

5.3 Övriga reflektioner

En intervjuperson som tydligt utmärkte sig från resterande var intervjuperson 5, vilken inte hade samma inställning som övriga intervjupersoner till förhör med tolk. Flera aspekter i det som framkom under intervjun kan härledas till att rättssäkerheten ändå kan komma att påverkas av tolkanvändning varför vi ändå valde att inte exkludera den från studien. Trots detta så vill vi ändå redogöra för detta då det som sagt utmärkte sig så starkt. Intervjuperson 5 var av åsikten att de faktorer som kunde tänkas påverka rättssäkerheten kunde förklaras med faktorer som tolken inte kunde beskyllas för. Exempel på detta var om tolken vid telefonförhör befann sig på platser där störande ljud kunde uppfattas. Detta menade

intervjupersonen kunde bero på att tolken hade det stressigt på jobbet och inte hann ta sig från ett ställe till ett annat utan att behöva påbörja ett nytt uppdrag.

“Men jag kan tänka mig ibland att de kör ihop sig för dem. Och det är ju då de ger sig ut, det är ju inte av nonchalans. Det tycker, det, det kan jag aldrig tänka mig.”

(Intervju 5)

Vidare menade intervjuperson 5 att många av de rådande brister som kunde uppstå i förhörssituationer där tolk medverkar kunde tänkas bero på tolkens arbetsförhållanden, att de eventuellt inte var optimala. Detta antagande var något som styrktes i intervju 2 som också framförde att den påtalade problematik som råder kan ha att göra med faktorer som inte tolken personligen kan påverka.

Sen brukar jag tänka på att tolkarna har ju en jättedålig arbetsmiljö vad jag tror. Inte veta hur mycket jobb man har, ingen fast inkomst kanske. De tolkar som har jobbat som tolkar i ett annat land där det kanske är ett väldigt fint yrke där man får respekt och där man blir behandlad väl. Här blir man kanske uppringd av nån, ja. Här har ju kanske inte tolkyrket samma.

(Intervju 2)

Vidare förklarade intervjuperson 5 att förhör med tolk inte kändes som ett problem som påverkade det dagliga arbetet. Istället så valde denna förhørsledare att fokusera på de problem som faktiskt gjorde det. Som exempel nämndes att det borde tillsättas fler tjänster av utredare då arbetsbelastningen var hög på grund av personalbrist. Detta var en faktor som intervjuperson 5 ansåg kunde tänkas förbättra arbetsförhållandena inom Polismyndigheten och därmed bidra till ett bättre resultat i längden.

6. Diskussion

I diskussionsavsnittet följer inledningsvis en redogörelse över resultatets mest centrala kopplingar i förhållande till studiens frågeställningar. Därefter redovisas för resultatets bäring i studiens valda teorier och tidigare forskning. Då två myndighetsrapporter också inkluderats i studien för att bredare kunna förklara kunskapsläget inom det aktuella ämnet kommer även dessa att diskuteras i förhållande till studiens resultat. Vidare kommer också förslag till fortsatt forskning inom området att presenteras.

6.1 Resultat kopplat till frågeställningar

Studiens syfte var att undersöka hur förhørsledare inom Polisens olika avdelningar upplever rättssäkerheten i att använda sig av tolk vid förhör. Studiens första frågeställning "*Hur upplever förhørsledare användning av tolk vid förhör*" anses vara väl besvarad i studiens resultat. Detta då resultatet redogör för generella upplevelser av förhör med tolk, vilka till största delen var förekomsten av aspekter på att dessa förhör anses ha en förbättringspotential. Uppfattningar om att förhör med tolk till stor del fungerade oproblematiskt var även det återkommande. Studiens andra frågeställning "*Påverkas rättssäkerheten i användandet av tolk i förhör och i så fall på vilket sätt?*" bedöms även den som besvarad och redogjord för i resultatet. Gemensamt för resultatet från samtliga intervjupersoner är att rättssäkerheten kan tänkas påverkas i ett förhör där tolk medverkar. Detta kan som tidigare nämnt härledas till fem olika aspekter vilka kunde urskiljas i intervjupersonernas svar.

De fem centrala fynden i svaren var att rättssäkerheten enligt intervjupersonerna kunde tänkas påverkas av *tolkens roll* i förhörssituationen vilket framförallt kunde kopplas till hur tolken betar sig under ett barnförhör där det finns strikta förhållningsregler. Här menade förhörspersonerna att rättssäkerheten kunde påverkas genom att tolken missuppfattat sin roll och exempelvis gestikulerade eller förenklade uttryck för barnet. *Tolkens sätt att närvara* var ett annat återkommande problem som samtliga förhørsledare upplevde som ett hot mot rättssäkerheten var på vilket sätt tolken var närvarande under förhöret. De sätt som omnämns var antingen via telefon eller fysisk närvaro i förhørsrummet. Som sagt så upplevde samtliga intervjupersoner att rättssäkerheten påverkas av tolkens sätt att närvara, de var dock inte eniga om vilket sätt som var att föredra. Vissa förhørsledare föredrog tolkar på plats då de menade att det stärkte kommunikationen mellan förhørsledare, tolk och förhörsperson genom att tolken då kan se förhörspersonens kroppsspråk och minspel och därför lättare tolka och förstå vad personen säger. Andra menade att tolk via telefon var mest rättssäkert på grund av att det då lämnades minst utrymme till tolken i förhöret. *Tolkens auktorisation* var också något som ansågs påverka rättssäkerheten vid tolkförhör. Majoriteten av intervjupersonerna ansåg att förhör med en auktoriserad- eller rättstolk stärkte rättssäkerheten i ett förhör medan en lågutbildad tolk kunde bidra till motsatsen. *Kommunikationsbrister* mellan förhørsledare – tolk – förhörsperson var en aspekt i förhörssituationen som samtliga intervjupersoner var överens om påverkade rättssäkerheten vid ett förhör. *Tolkens bakgrund* förklarades påverka rättssäkerheten vid förhör med tolk genom att det ibland förekom tolkar som tillhörde samma

etniska minoritet som förhörspersonen. Detta var framförallt då det handlade om mycket begränsat antal tolkar inom just det språket. Vidare kunde det innebära en problematik då det i regel också handlade om hederskulturer. Risken med detta var då att tolken bröt sin tystnadsplikt och i och med det även en påverkad rättssäkerhet för förhörspersonen.

6.2 Resultat kopplat till teori och tidigare forskning

Resultatet kan vidare tänkas ha en gemensam bäring i de olika avsnitten inom tidigare forskning och utifrån studiens teoretiska perspektiv. Den kvantitativa studien om modern ljud- och bildteknik inom rättskedjan av Landström, Willén och Bylander (2012) påvisade att intervjupersonerna i studien ansåg att en negativ aspekt när målsägande närvarade i rätten via videolänk var att det var svårare att uppfatta personens kroppsspråk och känslouttryck vilket påverkade målsägandes tillförlitlighet negativt. Detta kan styrka den del av resultatet i denna studie som förklarar att en negativ aspekt med att tolk närvarar via telefon i ett förhör är att tolken då får svårare att tolka vad personen säger i och med att den inte kan se förhörspersonens kroppsspråk och minspel. I den amerikanska studien av Meissner, Surmon-Böhr, Oleszkiewicz och Alison (2017) påvisades vikten av att använda auktoriserade- eller rättstolkar i förhörssituationer. Detta kan tänkas ge resultatet i denna studie betydelse då majoriteten av intervjupersonerna påpekade detta. Den presenterade publikationen behandlar ämnet där en patient feltolkats på grund av att en tolk med bristande kompetens använts vilket ledde till att patienten fick komplikationer som antagligen inte annars hade uppstått (Holfve, 2010). Slutsatsen inom denna studie var att om en auktoriserad tolk, vilken hade kunnat tolka den medicinska terminologin korrekt, hade använts kunde det inträffade ha avhjälpats. Detta kan komma att kopplas till detta resultat då det framkommit att flera av intervjupersonerna anser att det är viktigt att en auktoriserad- eller rättstolk används när förhör med tolk används, delvis för att en sådan tolk kan översätta den juridiska terminologin korrekt. Då denna publikation benämns som just en *publikation* och inte en studie bör inte alltför stor vikt läggas vid hur denna studies resultat kan tänkas styrkas av denna publikation. Den är dock kvalitetsgranskad och publicerad i en vetenskaplig tidskrift varför den ändå valdes att användas.

Omfattande delar av den tidigare forskningen inom området redogjorde för relevansen av en tolkning med hög kvalitet. Utifrån flera aspekter redovisades att en precis och genomtänkt översättning där tolken är väl insatt i ämnet ger mindre utrymme för misstolkning och felaktigheter. Också delar av resultatet omfamnade hur rättssäkerheten kunde tänkas hänga

ihop med just en korrekt översättning. Detta grundade Norberg (2011, s. 271) sin artikel på, där han redogjorde för betydelsen av en precis och professionellt utförd översättning. Uppfattningar om förenklade översättningar och slarvigt tolkade polisförhör, var något som uppmärksammades som en negativ påverkan på förhørsledarnas upplevda rättssäkerhet i förhör då tolk medverkar. I samklang med Norbergs (2011, s. 273) perspektiv på att det i ett tolkningssammanhang inte enbart rör sig om att översätta enstaka ord och yttringar, utan att det även krävs en förmåga av att kunna fånga sammanhanget, tas även upp i studiens resultat. Avsnitt i resultatet antydde just betydelsen av tolkens förmåga att kunna hantera situationen med försiktighet och profession och att förhörspersonens rättssäkerhet kan tänkas påverkas då detta inte uppfylls.

Rapporten som Brå (2008:4) presenterar påvisar ett resultat som visar att det finns risk för att en tolkning i rättsprocessen inte blir rättssäker på grund av att tolken inte har rätt utbildning. Detta kan tänkas styrka studiens iakttagelse om att användningen av en auktoriserad tolk eller en rättstolk vid förhör upplevs göra förhören mer rättssäkra. Enligt Domstolsverkets rapport (2010:4) så kan aspekten om vikten av tolkens auktorisation tänkas ge denna studies resultat ytterligare bäring i frågan. Rapportens resultat förklarar att domstolarna ansåg att en högre utbildad tolk också innebar bättre utförd tolkning. Detta resultat kan jämföras med det mycket liknande resultat som majoriteten av intervjupersonerna i denna studie framförde.

Den tidigare forskningen som genomgående redovisats och som ligger till grund för studiens resultat kan även tillsammans med studiens teoretiska perspektiv ytterligare styrka resultatet. Utifrån resultatets olika centrala utgångspunkter gällande den upplevda rättssäkerheten i tolksammanhanget kan stora delar av resultatet knyta an till Nilsson och Waldemarsons (2016, s. 10) resonemang gällande kommunikationen och dess kontext.

Komplikationer som kan uppstå i en kommunikationsprocess kan tänkas gå i linje med tolkens profession och huruvida denne hanterar det som sker i kommunikationsutbytet i tolksammanhanget. Grunden för ett rättssäkert polisförhör handlar om att förhörspersonen ska få sin talan framförd på ett korrekt sätt (Kronkvist, 2017, s. 47). Detta innebär att förhöret ska baseras på sanningsenlig information och att polisutredningen vidare ska leda till en rättvis dom. Kronkvist (2017, s. 49) redogör för ytterligare grundläggande aspekter som är av stor betydelse i ett förhör för ett framgångsrikt resultat, att förhöret innehåller skicklig taktik och komponenter. För att möjliggöra detta finns en del riktlinjer att följa, såsom exempelvis att

lämna utrymme för fria berättelser där förhörspersonen får prata till punkt utan att bli avbruten, samt ett undvikande av ledande frågor med mera (Hartwig, Christiansson & Granhag, 2008, s. 311). Vid förhör med tolk uppstår problem i och med detta, då förhörspersonen kontinuerligt blir avbruten av tolken då denne översätter det som berättats. I förhör då förhörspersonen inte bemästrar svenska språket och en tolk behöver medverka går det inte att komma undan detta. Däremot är det då istället av ännu större betydelse att tolken som närvarar faktiskt är kvalificerad och på ett så korrekt sätt som möjligt kan föra dennes talan fram, det vill säga bidra till en fungerande kommunikation i sammanhanget.

Nilsson och Waldemarson (2016, s. 128) redogör för att det i situationer då stämningen är något tryckt oftare uppstår missar i kommunikationen. Det kan handla om att en individ utgår från ett ords betydelse som något absolut och oberoende av person och situation och därför missförstår tolkningen av ordets innebörd. Situationen i ett polisförhör kan många gånger ses som en situation där stämningen kan vara tryckt, framförallt då det många gånger berör känsliga ämnen och kan medföra stora påföljder för medverkande. I en sådan situation där berörda ofta utsätts för stora påtryckningar är det extra viktigt att den närvarande tolken är kvalificerad. Tidigare har samband mellan tolkens auktorisation och hur väl förhöret har tolkats inkluderats i resultatet. Då en auktoriserad tolk erhåller mer kunskap än lägre utbildade tolkar och därmed står på en stadigare grund, kan detta innebära att dennes medvetenhet kan underlätta samspelet, det vill säga kommunikationen, i förhöret. Med grund i tidigare forskning och utifrån kommunikationsteorin kan en auktoriserad tolk anses vara avgörande för ett rättssäkert utfört förhör, då tolken i fråga anses vara mer påläst och insatt i situationen.

En del av resultatet belyste tolkens förmåga att förhålla sig till situationen och förstå dennes roll i förhöret. Nilsson och Waldemarson (2016, s. 17) menar att man i en kommunikationsakt behöver sätta sig in i varandras olika nivåer och skapa förståelse kring detta, för att undvika störningar och missförstånd. Ytterligare kan detta kopplas till studiens resultat som redogjorde för de svårigheter som uppstår då tolken inte fullt ut uppfattat vad dennes uppgift är, vilket i sin tur kan tänkas störa förhöret.

Det resultat som redovisats i studien går även i linje med delar av Mertons (1968, s. 211) strainteorin. Paralleller mellan huruvida tolkens medverkan i ett polisförhör påverkar individens rättssäkerhet och hur det i sin tur kan tänkas kopplas till de rådande samhällsstrukturerna kommer nu att dras. Som tidigare nämnt ska samhällets demokratiska

värderingar gällande alla människors lika värde samt rätten till att föra sin talan ligga till grund för samhällsstrukturen. Förundersökningskungörelsen (1947:948) 12 § redogör bland annat för att individer ska "...underrättas om sin rätt att - vid behov biträdas av tolk och få handlingar som är väsentliga för att kunna ta till vara sin rätt översätta". För att alla individer i samhället ska inkluderas samt ha samma förutsättningar och inte hamna i ett utanförskap eller vid sidan av de etablerade samhällsmålen, är detta en viktig och intressant aspekt att sammankoppla studiens resultat med.

Studiens resultat redogjorde för hur förhörspersonens rättssäkerhet upplevs påverkad i tolksituationen. Detta återspeglar en utsatthet i och med förhörspersonens behov av tolk, då denne är i beroendeställning till tolken för att kunna bli förstörd och för att kunna föra sin talan fram. Då det i ett polisförhör rör sig om känsliga uppgifter är det av stor betydelse att det som i förhöret uttalas hanteras på rätt sätt. Studiens resultat redogör därför för faktorer som kan tänkas härledas till Mertons (1968, s. 211) strainteorin gällande vissa individers utsatthet och sårbarhet för de rådande samhällsstrukturerna. Risker som kan uppstå i och med komplikationer med ett felaktigt utfört tolkförhör skulle kunna tänkas vara att utsätta den redan utsatte individen ytterligare. Sarnecki (2014, s. 181) redogör för att utsatta personer i samhället som på grund av olika anledningar inte uppnår social framgång, kan tänkas påverkas negativt av detta. Det kan i sin tur leda till att de genom andra medel försöker uppnå denna framgång, exempelvis genom ett avvikande beteende. Om en förhörsperson som är i behov av tolk upplever sig bli missförstörd och att en felaktig utsaga förmedlas, kan detta till exempel leda till misstro för Polismyndigheten. Det kan i sin tur innebära att personen i fråga vid nästa tillfälle undviker att kontakta Polisen, vilket kan leda till ytterligare utanförskap. Individen kan exempelvis till följd av en sådan situation tänkas uppleva sig orättvist behandlad och i och med detta tappa förtroende för myndigheter och därmed på ytterligare sätt ställa sig utanför samhället (Sarnecki, 2014, s. 182). Ett sådant scenario kan i linje med strainteorin i sin tur leda till ökade risker för brottslighet och ett försummat beteende. Detta är tänkbara påföljder på den av resultatet beskrivna upplevda påverkan på individens rättssäkerhet då en tolk närvarar under ett förhör.

En del i resultatet som inte tydligt kan tänkas styrkas i varken den tidigare forskningen eller studiens valda teorier är den som rör den generella tolksituationen. Detta kan tänkas bero på att tolksituationen bara ytligt beskriver upplevelsen av ämnet hos förhørsledarna till skillnad från temat "effekter på rättssäkerheten" som är betydligt mer specifikt och därför enklare kan

förankras i forskning och teorier.

6.3 Förslag till fortsatt forskning

Förslag på ett utvecklat kunskapsfält gällande rättssäkerheten i ett polisförhör då tolk medverkar kan tänkas vara ett genomförande av studier som fokuserar på det motsatta perspektivet - det vill säga tolkarnas perspektiv i frågan. Det kan tänkas vara av intresse att studera faktorer som tolkens arbetsförhållanden, krav på utbildning samt kommunikationsutbytet för att eventuellt se om några paralleller till denna studie kan göras. En annan intressant aspekt kan tänkas vara att undersöka hur tolksituationen ser ut i andra delar av rättskedjan. Hur det till exempel fungerar mellan misstänkt och försvaret? Det har genomförts kvantitativa studier om hur tolkprocessen fungerar i domstol. Detta kan tänkas utvecklas och ges ytterligare trovärdighet om en studie av kvalitativ karaktär skulle genomföras. Förhørsledares kommunikation i ett förhör är ett ämnesområde som inom svensk forskning bör utvecklas. Polismyndigheten genomgick en omorganisation år 2015 där bland annat de 21 tidigare existerande polismyndigheterna ombildades till en myndighet, Polismyndigheten (Justitiedepartementet, 2015). I och med denna omorganisation kan även studien tänkas användas för vidare forskning kring ämnet, då aktualiteten kring relevansen av den knappa tidigare forskningen rörande ämnet kan tänkas vara förändrad bland annat i och med ändrade arbetsuppgifter och nya stadgar. Vidare skulle en liknande studie som denna men betydligt mer omfattande kunna genomföras. Ett förslag är en fallstudie som kan tänkas väl passande i sammanhanget då denna metodologiska karaktär av studie lämpar sig väl när man vill undersöka något mycket specifikt område (Denscombe, 2014, refererad i Forskningsstrategier, u.å).

Förslagen om den fortsatta forskningen har baserats på våra personliga antaganden i kombination med hur kunskapsfältet ser ut i dagsläget. Fortsatt forskning inom området kan tänkas bredda och ytterligare synliggöra de utmaningar som uppstår då tolk medverkar i polisförhör.

Referensförteckning

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (2., [rev.] uppl.) Malmö: Liber.

Brottsförebyggande rådet (Brå). (2008). *Diskriminering i rättsprocessen - Om missgynnande av personer med utländsk bakgrund*. Hämtad den 24 april, 2019, från, https://www.bra.se/download/18.cba82f7130f475a2f180007887/1371914724514/2008_4_diskriminering_i_rattsprocessen.pdf

Dahlgren, L. & Starrin, B. (2004). *Emotioner, vardagsliv & samhälle: en introduktion till emotionssociologi*. (1. uppl.) Malmö: Liber.

Domstolsverket. (2010). *Kvaliteten på tolkning i domstolkr, m.m.* Hämtad den 24 april, 2019, från, http://www.domstol.se/Publikationer/Rapporter/dv-rapport_2010-4_tolkuppdraget_webb.pdf

Elo, S. & Kyngäs, H. (2007). *The qualitative content analysis process*. *Journal of Advanced Nursing* 62 (1), ss. 107–115.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H. & Wängnerud, L. (red.) (2012). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. (4., [rev.] uppl.) Stockholm: Norstedts juridik.

Forskningsstrategier. (u.å). *Fallstudier*. Hämtad den 23 maj, 2019, från, <https://forskningsstrategier.wordpress.com/fallstudier/>

Hartwig, M., Christiansson, S.Å., Granhag, P.A. (2008). *Förhör med misstänkta gärningsmän*. I Granhag, P.A. & Christianson, S. (red.) (2008). *Handbok i rättspsykologi*. (1. uppl.) Stockholm: Liber.

Holfve, S. (2010). *Viktigt använda auktoriserad tolk*. Hämtad den 17 maj, 2019, från, <http://www.lakartidningen.se/OldWebArticlePdf/1/15186/LKT1041s2487.pdf>

Jacobsen, D.I. (2017). *Hur genomför man undersökningar? Introduktion till samhällsvetenskapliga metoder*. (S. Andersson, Övers. 2:1 uppl.). Lund: Studentlitteratur AB.

Justitiedepartementet. (2015). *En ny organisation för polisen*. Hämtad den 16 februari, 2019, från, <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2014/03/prop.-201314110/>

Kronkvist, O. (2017). *Polisförhör: metoderna, forskningen och lagen*. (1. uppl.). Malmö: Gleerup Utbildning.

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. (3. uppl.). Lund: Studentlitteratur.

Landström, S., Willén, R. & Bylander, E. (2012). *Rättspraktikers inställning till modern ljud- och bildteknik i rättssalen — en rättspsykologisk studie**. Hämtad den 17 maj, 2019, från, <https://svjt.se/svjt/2012/202>

Meissner, C.A., Oleszkiewicz, S., Surmon-Böhr, F. & Alison, J.L. (2017). *Developing an Evidence-Based Perspective on Interrogation: A Review of the U.S. Government's High-Value Detainee Interrogation Group Research Program*. Hämtad den 18 februari, 2019, från, <http://eds.b.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=14&sid=1298b734-84f5-45da-9b72-62f144bc5aac%40pdc-v-sessmgr02>

Merton, R. K. (1968). *Social theory and social structure – 1968 Enlarged edition*. Glencoe: Free Press.

Nilsson, B. & Waldemarson, A. (2016). *Kommunikation: samspel mellan människor*. (4., [omarb.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Norberg, U. (2011). *"Einstürzende Neubauten" (betyder ungefär Kollapsande nybyggen)" - om exakthet och gardering vid icke-professionell översättning av enstaka ord och uttryck*. In:

VAKKI-symposium XXXI "Språk och etik", Nr. 38. Vaasa, 2011. s. 271–278. Hämtad den 17 maj, 2019, från, http://www.vakki.net/publications/2011/VAKKI2011_Norberg.pdf

Regeringskansliet. (u.å). *Fakta om mänskliga rättigheter*. Hämtad den 19 maj, 2019, från, <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/demokrati-och-manskliga-rattigheter/fakta-om-manskliga-rattigheter/>

Riksdagsförvaltningen. (2018) *Demokrati*. Hämtad den 22 maj, 2019, från, <https://www.riksdagen.se/sv/sa-funkar-riksdagen/demokrati/>

Sandberg, B. & Faugert, S. (2016). *Perspektiv på utvärdering*. (3., [rev.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Sarnecki, J. (2010). *Brottsligheten och samhället*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Sarnecki, J. (2014). *Introduktion till kriminologi I Brottslighetens omfattning, karaktär och orsaker*. Lund: Studentlitteratur.

Schreier, M. (2012). *Qualitative content analysis in practice*. Los Angeles, [Calif.]: SAGE Publications Ltd.

Stockholms universitet. Tolks- och översättarinstitutet. (2008). *Tolkkunskap*. (3. uppl.) Stockholm: Fritze.

Svensson, P. & Ahrne, G. (2011). Att designa ett kvalitativt forskningsprojekt. I Ahrne, G., Ahrne, G. & Svensson, P (Red.), *Handbok i kvalitativa metoder*. (s. 17–31). Stockholm: Liber.

Sveriges riksdag. (1947). *Förundersökningskungörelsen*. Hämtad den 15 februari, 2019, från, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forundersokningskungorelse-1947948_sfs-1947-948

Thomsson, H. (2010). *Reflexiva intervjuer*. (2. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Vetenskapsrådet. (2018). Hämtad den 17 februari, 2019, från,
<http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

Wadensjö, C. (1998). *Kontakt genom tolk*. (1. uppl.) Stockholm: Dialogos.

Wennberg, S. (2014). *Introduktion till straffrätten*. (10. uppl.) Stockholm: Norstedts juridik.

Wennerlund, I. & Thongkiang, K. (2018). *Beroende av tolk för att kommunicera med patienter inom slutenvård - sjuksköterskors erfarenheter*. Hämtad den 18 februari, 2019, från,
<http://hkr.diva-portal.org/smash/get/diva2:1284760/FULLTEXT01.pdf>

Åklagarkammaren. (2019). *Rättssäkerhet*. Hämtad den 13 februari, 2019, från,
<https://www.aklagare.se/ordlista/r/rattssakerhet/>

Bilaga I

Intervjuguide

- *Förhørsledares upplevda rättssäkerhet i att använda tolk vid förhör*

Inledning

Syftet med den här studien är att undersöka hur förhørsledare inom polisens olika avdelningar upplever rättssäkerheten vid förhör då tolk medverkar. Vi är alltså intresserade av att höra om dina upplevelser kring detta.

Etiska principer

För att studien ska räknas som en akademiskt giltig uppsats behöver vi informera om de forskningsetiska principer som Vetenskapsrådet presenterar. Vilka kortfattat är;

- att uppgifterna som framkommer i intervjun kommer att hanteras konfidentiellt, alltså endast användas i studiens syfte och inte spridas vidare.
- att intervjun är helt anonym.
- att du när som helst under intervjun har rätt till att pausa eller avbryta samt undvika frågor som känns obekväma att svara på, eller frågor som du av andra orsaker inte vill svara på.

Och till sist vill vi kolla att det är okej att vi spelar in intervjun för att sedan kunna transkribera innehållet och bearbeta intervjumaterialet i efterhand?

Klargöra termen rättssäkerhet

- ❖ Åklagarmyndigheten definierar **rättssäkerhet** "*Någon entydig definition finns inte, men allmänt brukar begreppet betyda att ett land har en lagstiftning och ett system i övrigt som innebär att den enskilda medborgaren har ett skydd för godtyckliga ingrepp från samhället självt, t.ex. att inte åtalas eller dömas utan tillräcklig bevisning, att inte dömas utan att det finns stöd i lag för det och att alla medborgare oavsett samhällsställning eller ursprung bedöms på ett likartat sätt.*"

Tema 1 - Bakgrund

- ❖ Kan du berätta lite om dig själv? (Ålder, kön, utbildning, nuvarande anställning)
- ❖ Hur länge har du arbetat inom polismyndigheten, (som förhørsledare etc)?

Tema 2 - Förhör med tolk

- ❖ Hur vanligt förekommande är det att du i din nuvarande tjänst använder tolk vid förhör?
→ Regelbundet? Sällan?
- ❖ På vilka olika sätt har då tolken medverkat?
→ Närvarar fysiskt? Videolänk? Telefon?
→ Upplever du någon skillnad mellan de olika tillvägagångssätten?
→ Vilken effekt tror du dessa kan ha på rättssäkerheten?
- ❖ Upplever du någon skillnad vid ett förhör med tolk och ett förhör utan tolk?
→ På vilka sätt?
- ❖ Skiljer sig förberedelserna inför ett förhör med tolk från ett förhör utan tolk?
- ❖ Hur upplever du att förhör med tolk fungerar? Ge exempel.

Tema 3 - Rättssäkerheten

- ❖ Har du i din utbildning fått kunskap kring förhör med tolk?
→ På vilket sätt?
- ❖ Hur går det till rent praktiskt när man ser ett behov av tolk?
→ Vilken är din roll i detta?

Domstolsverket förklarar att de för domstolarna aktuella tolkarna som kan delas in i fyra olika kategorier, auktoriserade tolkar, rättstolkar, tolkar med utbildningsbevis från sammanhållen grundutbildning och annan tolk.

- ❖ Vad vet du om de olika typer av tolk som finns?
  - När används de olika typerna?
  - Förhållningssätt/olika krav på olika avdelningar?
  - Riktlinjer gällande manlig/kvinnlig tolk/förhörsperson?

- ❖ Upplever du att de olika utbildningsnivåerna på tolkar påverkar själva utförandet av förhöret?
  - Upplever du att det är svårare att få tag i tolk med högre kompetens?

- ❖ Hur tror du det kommer sig att man inte alltid inom rättsväsendet använder sig av rättstolkar?
  - Tror du att förhör blir mer rättssäkra om rättstolkar används?
  - Varför?

- ❖ Upplever du att din roll som förhørsledare påverkas under ett förhör med tolk i jämförelse med ett förhör utan tolk?
  - Känns det som du gör ett sämre förhör/arbete?
  - Upplever du någon skillnad i din förhörsteknik?

- ❖ Upplever du att förundersökningen påverkas när ett förhör med tolk inte fungerar?
  - I så fall på vilket sätt och vad tror du detta beror på? Ge exempel.

- ❖ Har du någon gång upplevt att det inte fungerat mellan förhörspersonen och tolken i ett förhör?
  - Ge exempel.
  - Rättssäkerheten

Tema 4 - Utvecklingsområde

Anledningen till varför vi valde det här ämnet till vår studie var då vi under vår praktik på Brott i nära relation - Vuxen i höstas uppdagade en problematik gällande detta. Vi frågade anställda inom Polismyndigheten om det fanns något specifikt problemområde de ville att vi skulle undersöka, samtliga svarade då förhör då tolk närvarar.

- ❖ Upplever du detta som ett problem?
  - Vilka är de största utmaningarna med tolk vid förhör?

- ❖ Har du någon gång framfört klagomål till tolkens arbetsgivare/tolkförmedlingen?
  - Hur går detta till?
  - Händer det ofta/sällan?

- ❖ Är det något du tycker myndigheten ska sträva efter att förbättra vid tolkförhör?
  - Ser du något som du personligen kan göra?

- ❖ Något mer att tillägga?

- ❖ Är det okej att återkomma till dig om vi har några kompletterande frågor?

Till sist vill också fråga om det är av intresse för dig att få ta del av den färdigställda uppsatsen, isåfall kan vi maila den till dig? Den kommer också att publiceras på DiVA, Digitala Vetenskapliga arkivet, där det går att söka upp den själv.

Tack!